

Tweegesprek tussen Gert van de Weerd en Henk Schouten

De Profete Ezechiël

Aflevering 32: Ezechiël 40-43

Teksten op: www.bijbelverklaring.com en
www.family7.nl/programmas/de-profete-ezechiel

Bijbelvertaling uit: Weerd, De Profete Ezechiël

Inleiding Ezechiël 40-43

Dit gedeelte van Ezechiël behandelen we naar thema en wel drie kernonderwerpen – Afl. 32: De Laatste Tempel. Afl. 33: Offers in het Messiaanse Rijk. Afl. 34: De Vorst van het Messiaanse Rijk. Heel dit gedeelte spreekt over de Eindtijd en is onvervulde profetie, maar dat zal niet iedereen mij naspreken. We richten ons daarom op de strekking van de profetie en haar vervulling. De bespreking per vers laten we vallen, want die betreffen bouwkundige en ceremoniële details. Daar is maar weinig over te zeggen. Wel is het nuttig als u uw eigen Bijbel erbij houdt, dan kunt u de te behandelen verzen daar nalezen.

Met de hoofdstukken 40-48 komt Ezechiël tot een climax. De profete beschrijft een toekomstige tempel (40-43:11) en de daarbij behorende tempel- en offerdienst (hoofdstuk 43:12 tot 46:24). In de laatste hoofdstukken spreekt hij bovendien over een 'nieuw soort Kanaän' waarvan zowel de geografische als de natuurlijke condities sterk verschillen van de huidige situatie of enig moment uit de geschiedenis. De kenmerken van die nieuwe samenleving vertonen de trekken van een hof van Eden (Genesis 2:8-25).

De Tempel van het Messiaanse Rijk

In hoofdstuk 40 begint Ezechiël met een gedetailleerde beschrijving van de tempel van God. Daarmee rijst direct de vraag: Over welke tempel spreekt Ezechiël eigenlijk? Vast staat dat deze tempel afwijkt van die door koning Salomo gebouwd werd, maar ook van de tempel van Zerubbabel en van de tempel uit de tijd van Jezus Christus die grotendeels door Herodes de Grote gebouwd werd. Daarover zijn exegeten het wel eens. De conclusie is dan dat deze tempel nooit gebouwd is.

Ezechiël wordt meegenomen naar de toekomst en wordt door een engel rondgeleid in een tempelcomplex dat hij gedetailleerd beschrijft. Het doel van die tempel wordt hem ook getoond. Daarmee wordt een nieuw thuis voor de Sjehina van Jahweh (Heerlijkheid des HEREN) gereed gemaakt. In hoofdstuk 43:2-7 beschrijft de profete hoe Deze zijn intrek in de tempel neemt. Dan, in vers 7, spreekt de Almachtige zelf:

En Hij zei tot mij: Mensenzoon, de plaats van mijn troon en de plaats voor de zolen van mijn voeten – waar Ik langdurig zal wonen – is daar, tussen de kinderen Israëls. Nooit weer zal het huis van Israël mijn heilige naam verontreinigen, ...

Dat is klare taal. De Sjehina van Jahweh die in de tijd van Ezechiël de tempel verliet (hoofdstuk 11:23), komt terug en wel voor zeer lange tijd. Tot op de huidige dag heeft die glorieuze gebeurtenis nog niet plaatsgevonden. Dus dienen we de bouw van deze tempel als onvervulde profetie te zien.

Tweede aspect van de goddelijke voorzegging is dat het volk Israël in die onvervulde toekomst een staat van heiligheid zal bereiken die ongekend is. Het zondige gedrag van de Israëlieten, waarin ze steeds weer God ontrouw werden, blijkt dan definitief verleden tijd. Dat suggereert dat Gods volk, als geheel, de Almachtige zal dienen. Een uitzonderlijke belofte die tot op heden ook nog niet vervuld is.

De Droom van Ezechiël die Niet Uitkwam?

In de discussie over de tempel van Ezechiël speelt de dogmatiek gewoonlijk een doorslaggevende rol. Zo wordt de aard van het werk van Jezus Christus – zijn verzoenende kruisdood – als de ultieme vervulling van de tempeldienst gezien (De auteur onderschrijft dit!). In die visie blijkt het idee van een toekomstige tempel en het herstel van de offerdienst haast een vorm van godslastering te zijn, omdat die – zo zegt men dan – het werk van Christus zou ontkennen. Daarmee heeft men zich zo ‘ingegraven’ in een onwrikbaar standpunt dat het nog maar nauwelijks mogelijk is een heilzame discussie over deze zaken te voeren. De auteur betreurt dat in hoge mate, want de gereformeerden zijn hem lief. Daar liggen zijn wortels.

Zowel de unieke vormgeving van deze tempel als de context geven sterke aanwijzingen dat ‘de tempel van Ezechiël’ pas in de Eindtijd gebouwd zal worden. Veel exegeten lezen hier desondanks geschiedenis of beschouwen hoofdstuk 40-48 als de droom van Ezechiël die niet uitkwam. Anderen gaan achteloos voorbij aan de gedetailleerde gegevens en zien in de tempel van Ezechiël de laatste tempel van de oude bedeling (= de tempel van Herodes), waarvan de Heer Jezus de verwoesting voorzag (Lucas 19:41-44).

Gelukkig neemt een groeiend deel van de christenheid de profetie wel naar de letter serieus. Zij gaan ervan uit dat Ezechiël een visioen van de laatste tempel ziet: die van het toekomstige Messiaanse Rijk. Terecht zegt de bekende Duitse oudtestamenticus Erich Sauer: We staan hier in werkelijkheid voor een onontkoombaar alternatief: Of de profeet zelf was fout in zijn verwachting van een toekomstige tempeldienst; of God zal, in het tijdperk van de Messias, deze profetieën letterlijk vervullen overeenkomstig hun toekomstige letterlijke betekenis. Er is geen andere keus mogelijk.

Daarmee is de toon van deze exegetische gezet. De vraag is dus niet: welke tempel wordt hier beschreven? De vraag is: beschouwen we het boek Ezechiël als het woord van God of als een menselijk feilbaar boek, waarin allerlei onrealistische dromen staan beschreven? Elke visie van exegeet of vertaler op het boek Ezechiël is daarmee tevens een persoonlijke getuigenis over de betrouwbaarheid van Goddelijke profetie.

Ezechiël 40, 41, 42: De Laatste Tempel

In Ezechiël 40:1-4 wordt de profeet in een visioen meegenomen naar de toekomst, naar een hoge berg (de berg Sion bij Jeruzalem), waar een engel hem opwacht die een meetkoord (een rolmaat) en een meetstok bij zich draagt. De engel leidt Ezechiël rond in een groot tempelcomplex dat hij beschrijft en opmeet. De profeet wordt opgedragen alles wat hij ziet op te schrijven en aan zijn volk te verkondigen v.4. Dat betreft allereerst de bouwkundige details (Ezechiël 40:5-49, Ezechiël 41 en 42). Daar kunnen we weinig aan toevoegen, dus gaan we verder met Ezechiël 43. Opvallend is dat vrijwel geen hoogtematen van de gebouwen worden gegeven. Het is dus onmogelijk om een maquette te maken, zoals velen deden.

Ezechiël 43

v1 Toen bracht hij mij naar hét poortgebouw - het poortgebouw dat naar de weg op het oosten gekeerd was -.

De profeet bevond zich, volgens Ezechiël 42:15-20, buiten het tempelcomplex op het omringende terrein. Hij gaat nu het complex binnen via de buitenste oostpoort.

De grondtekst spreekt, onderscheidend, van hét poortgebouw. Dat is het belangrijkste poortgebouw, waardoor de glorie van de God zal binnengaan (Vers 2).

v2 En ziet! Daar kwam de glorie van de God van Israël uit oostelijke richting en het geluid daarvan was als het gedruis van overvloedige wateren. En het land lichtte op vanwege zijn glorie.

In Ezechiël 11:22 en 23 wordt het vertrek van de glorie van Jahweh beschreven. Hier spreekt de profeet over de terugkeer van Jahweh. Dat is Goddelijke profetie die in de Eindtijd vervuld zal worden. Van dit geweldige moment spreekt psalm 98:3 Laat heel de aard' een loflied wezen, de psalmen gaan van mond tot mond. De naam des HEREN wordt geprezen, lofzangen gaan de wereld rond. Hosanna voor de grote Koning, verhef, bazuin, uw stem van Goud, de HEER heeft onder ons zijn woning, de HEER die bij ons intocht houdt.

De komst van de troonwagen gaat gepaard met een groot gedruis en felle lichtverschijnselen (lichtte op).

v3 En het gezicht van het visioen dat ik zag, was als het visioen dat ik gezien had toen ik kwam om de stad te verwoesten. Het waren gezichten zoals het visioen dat ik bij de rivier de kebar gezien had. Daarop viel ik op mijn aangezicht.

Het visioen dat ik gezien had wordt beschreven in hoofdstuk 1. Er staat: toen ik kwam om de stad te verwoesten. Dat zegt dat de profeet mede de uitvoerder van de oordelen was. Daar wordt de aankondiging van het gericht (die inderdaad door de profeet werd gedaan) en de uitvoering als één daad gezien. Dat onderstreept dat het vonnis over Juda zonder voorbehoud was en de uitvoering vast stond.

v4 Toen ging de glorie van Jahweh het Huis binnen, via de weg van het poortgebouw dat naar het oosten gericht was.

v5 Daarna nam de Geest mij op en bracht mij in de binnenste voorhof. En zie! De glorie van Jahweh vulde het Huis.

v6 Toen hoorde ik iemand die tot mij sprak uit het Huis, terwijl de man naast mij stond.

7a En Hij zei tot mij: Mensenzoon, de plaats van mijn troon en de plaats voor de zolen van mijn voeten - waar Ik voor langdurig zal wonen - is daar, tussen de kinderen Israëls.

Vers 7a is een sprekend voorbeeld van Eindtijdprofetie. De tekst kan moeilijker duidelijker zijn. Want heden woont God niet in Israël en nergens in het verleden, van de Babylonische ballingschap tot heden, is dat ooit het geval geweest. De tempel is, na de verwoesting door koning Nebukadnezar, altijd 'verweest' gebleven. Hier lezen we onvervulde profetie! Het woord eeuwig, zoals de meeste exegeten vertalen, is bewust vermeden. Want met de intrek van de glorie van Jahweh begint de periode van het Messiaanse Rijk. Dat is geen tijd zonder einde, wel een lange tijd, volgens Openbaring 20, duizend jaar.

v7b Nooit weer zal het huis van Israël mijn heilige naam verontreinigen, noch hun koningen vanwege hun overspel, noch door de levenloze afgoden van hun koningen en hun hoge plaatsen.

v8 Toen zij hun portaal naast mijn portaal plaatsten en hun deurposten naast mijn deurposten, met de muur tussen Mij en hen. Zo verontreinigden zij mijn heilige naam door hun walgelijke praktijken die zij bedreven. Daarom vernietigde Ik hen in mijn toorn.

In de periode van de oude bedeling had het volk Israël een kenmerkende regeringsvorm: de theocratie. God regeerde Israël en de richters en koningen waren stadhouders in zijn naam. Vandaar dat hier hun koningen, als eersten, verantwoordelijk worden gesteld.

In de oudheid stond het koninklijk paleis naast de tempel Gods en lag de bebouwing van de stad Jeruzalem daar omheen (hun portaal naast mijn portaal). In het toekomstige Messiaanse Rijk zal de tempel afgezonderd liggen, zoals we uit Ezechiël 42:15-20 vernemen. Zo wordt scheiding aangebracht tussen alles wat heilig is en het gewone.

v9 Welnu, laat hen dan hun overspel en de levenloze afgoden van hun koningen radicaal van Mij wegdoen. Dan zal Ik onder hen wonen, voor altijd.

Het woord overspel staat in relatie tot het huwelijk tussen God en zijn volk, zoals dat zo treffend in Ezechiël 16 wordt beschreven. Het woord altijd heeft hier niet de lading voor eeuwig, zoals velen vertalen. Het betreft de periode van het Messiaanse Rijk.

v10 Wat u betreft, mensenzoon, confronteer het huis van Israël met het Huis. Opdat zij beschaamd mogen worden over hun zonden. Laat hen dan het meten voltooien.

Dit is een heel belangrijk vers. De profeet Ezechiël wordt opgedragen om het volk Israël te confronteren met het bouwplan van de nieuwe tempel. Dat gebeurt door middel van het boek Ezechiël. De doelstelling is dat zijn volk ervan doordrongen raakt dat het ernstig tekort geschoten is. Dat is geen ongewoon thema, we vinden het ook in Zacharia 4. Daar lezen we dat Israël door ongeloof – er was maar een kleine groep uit ballingschap teruggekeerd – en omdat niet begonnen was de tempel van Ezechiël te bouwen – men nam genoegen met veel kleinere tempel – Gods zegen verspeeld had. In plaats daarvan ontvangt Juda een kleine zegen, de dag der kleine dingen genoemd (Zacharia 4:10a NBG).

Ook hier treffen we dit thema aan. Het volk Israël wordt voorgehouden wat de doelstelling van God is. Een nieuw verbond dat het oude vervangt en (daaraan gekoppeld) de herbouw van de tempel, opdat de Glorie van Jahweh terug kan keren. De confrontatie met deze ´hogere´ doelstellingen moet het volk tot inkeer brengen: Opdat zij beschaamd mogen worden over hun zonden. Dat is geen individuele actie, maar een nationaal gebeuren dat de kenmerken van een algehele bekering heeft. Zacharia spreekt daarover in hoofdstuk 12.

De schaamte over hun zonden leidt tot de bekering van het volk Israël. En die bekering leidt tot genade. Dan zal God de geest der genade en der smeekbeden uitstorten (Zacharia 12:10) en met die gebeurtenis wordt de deur naar het Messiaanse Rijk voor Israël opengezet.

Een geheiligd volk is Gode toegewijd en tevens waardig de tempel van God te bouwen. Het wordt dan ook opgedragen het meten te voltooien. In die context ziet het woord voltooien op de ontbrekende gegevens die het bouwplan van Ezechiël moeten completeren. Deze zullen van Godswege verstrekt worden als Israël zich bekeert. Hoe? ... dat weten we niet.

v11 Indien zij zich dan schamen over alles wat zij deden, zal de kennis over het ontwerp van het Huis en de juiste inrichting daarvoor; maar ook hun uitgangen en ingangen en het juiste bouwplan daarvan; en alle voorschriften en de gehele structuur ervan, alsmede hun gehele Thora, hén toebehoren! Schrijf dat nu op voor hun ogen, opdat zij getrouw mogen zijn betreffende het totale plan en dat zij al zijn wetten mogen volgen.

Vers 11 gaat verder met het beschrijven van toekomstige gebeurtenissen – na de bekering van Israël. Gods volk zal dan de kennis ontvangen die het bouwplan van de tempel, zoals dat in Ezechiël 40-42 verstrekt wordt, completeert. In de grondtekst staat: de-kennis! (aan) hen. Dat is een triomfantelijke uitroep, als een juichkreet. Er staat niet wie die kennis over de tempel levert. In rabbinale geschriften wordt de Profeet Elia aangewezen. De Talmud leert namelijk: Alleen de profeet Elia, die de volledige verlossing zal proclameren, zal deze hoofdstukken verlichten. De Bijbel zelf zegt er niets concreets over.

v11c opdat zij getrouw mogen zijn betreffende het totale plan – Met deze woorden wordt het volk Israël opgedragen de tempel te bouwen. Dat is niet op enig moment dat men zelf kiest, maar op Gods tijd.

v11b hun gehele Thora – Met opzet is hier niet met wet vertaald. Want dat zou de betekenis van tekort doen. Thora betekent namelijk onderwijzing en dat is exact waar het om gaat. Het volk Israël wordt niet in een keurslijf van verboden en geboden geperst. Het ontvangt onderwijs over de wijze waarop God wil dat de mens zijn leven leeft. Dat leidt tot het ware leven: de hoogste vorm van menselijk geluk.

v12 Dit is de Thora van het Huis: Wat op de top van de berg ligt en het gehele gebied daaromheen, zal allerheiligst zijn. Ziet: zo luidt de Thora van het Huis.

De Thora wordt door God zelf gegeven. Deze Thora van het Huis bepaalt tevens dat het gehele gebied, zoals omschreven in Ezechiël 42:15-20, heilige grond zal zijn.

v13 En dit zijn de maten van het altaar in ellen - elk één el en een handbreedte -: De basis is één el en één el breed. De buitenrand, tegen de omlijsting rondom: een span. Dit is de rug van het altaar.

v14 Dan, van de basis op de grond omhoog tot de lagere omloop: twee el, en de breedte één el. En vanuit de smalle omloop omhoog tot de grote omloop: vier el, en de hoogte één el.

v15 Voorts is de Harel vier el en vanuit de Ariël steken vier horens omhoog.

v16 De Ariël nu is twaalf lang bij twaalf breed aan de vier zijden van het vierkant.

v17 De omloop is veertien lang en veertien breed aan de vier (zijden) van het vierkant en de buitenrand eromheen: een halve el. Voorts is de basis ervan, rondom, een el en de traptreden lagen op het oosten.

De betekenis van de woorden Harel en Ariël zijn niet zeker. Waarschijnlijk zijn het compartimenten van het brandofferaltaar, waar het heilig vuur bewaard wordt (Ariël) en houtskool gemaakt (Harel).

v18 Toen zei hij tot mij: Mensenzoon, zo spreekt de Soeverein Jahweh: Dit zijn de voorschriften van het altaar ten dage dat het gebouwd wordt om er het brandoffer op te offeren en er bloed over te sprenkelen:

v19 Gij zult de priesters en de levieten - welke zijn uit het geslacht van Zadok, die tot Mij naderen, spreekt de Soeverein Jahweh, om te dienen voor mijn aangezicht - een jonge stier van de kudde geven als zondoffer.

v20 Voorts zult gij van zijn bloed nemen en dat aan de vier horens strijken en aan de vier hoeken van de omloop en aan de buitenrand eromheen. Aldus zult u het reinigen en zult u daarover verzoening doen.

De offerceremonie vangt aan met het slachten van een jonge stier. Zijn bloed wordt opgevangen en over het altaar gesprendeld en tevens over de aangewezen delen van het altaar gestreken. Bloed is de zetel van leven. Dit leven is heilig en komt God toe. Hij geeft het en neemt het terug (Psalm 104:29 en 30). Daarom mocht bloed niet gedronken of gegeten worden (Genesis 9:4). Bloed bewerkt ook verzoening (Leviticus 17:11). Het werd aan de deurposten van huizen gestreken om de verderfengel te weren (Exodus 12) en aan de horens van het altaar bij het zondoffer. Bij het brandoffer sprenkelde men het bloed over het altaar, waardoor het altaar geheiligd werd (Exodus 29:16 en Leviticus 1:5 en 3:13).

v21 Vervolgens zult u de stier van het zondoffer nemen en hem verbranden op het daarvoor toegewezen gebied van het Huis, buiten het heiligdom.

De stier zelf wordt niet geofferd, maar buiten het heiligdom verbrand. Dat is buiten de binnenste en buitenste voorhof. Veel exegeten leggen hier een verband met de kruisdood van Jezus Christus, omdat hij buiten Jeruzalem (= buiten de legerplaats) werd gekruisigd - een juiste conclusie.

v22 Op de tweede dag zult gij een geitenbok zonder gebrek offeren, als zondoffer. Dan zullen zij het altaar ontzondigen gelijk men het ontzondigde met de stier.

v23 Wanneer gij de ontzondiging hebt beëindigd, zult gij een jonge stier uit de kudde offeren, zonder gebrek. Dan een ram uit de kudde, zonder gebrek.

De tweede dag wordt een geitenbok geofferd. Na de geitenbok, op dezelfde tweede dag, moet een jonge stier geofferd worden. Daarna, als derde dier, een ram.

v24 U zult hen offeren voor het aangezicht van Jahweh. Dan zullen de priesters er zout op strooien en ze offeren als een brandoffer voor Jahweh.

De drie dieren van de tweede dag worden niet verbrand, zoals in vers 21, maar als brandoffer op het altaar geofferd. Het zout wordt ook het zout van het verbond genoemd (Leviticus 2:13 / Numeri 18:19). Het is een symbool van reinheid en conservering.

v25 Zeven dagen zult gij dagelijks voor een geitenbok als zondoffer zorgen, maar ook een jonge stier uit de kudde en een ram uit de kudde. Zij zullen alle zonder gebrek zijn.

v26 Zeven dagen lang zullen zij verzoening doen over het altaar en het reinigen. Alzo zullen hun handen het wijden.

v27 Wanneer die dagen voleindigd zijn dan zal het geschieden, op de achtste dag en voortaan, dat de priesters uw brandoffers en uw vrede-offers op het altaar aanbieden. Dan zal Ik u aannemen, spreekt de Soeverein Jahweh.

Na de zeven dagen van rituele reiniging is het altaar ingewijd. Vanaf de achtste dag wordt het altaar voor brand-, vrede- en zondoffers gebruikt. Op die dag wordt Israël, als natie, weer Gods volk (aannemen) als eens onder het Sinaitische verbond.

Het cijfer acht heeft sterk Messiaanse trekken. Het is het getal van het nieuwe begin.

Dit is een uittreksel. Voor een veel uitgebreider bespreking verwijzen we naar: De Profeet Ezechiël 1 door G.A. van de Weerd. Copyright: Gert A. van de Weerd; PMI Boeken BV.